

A Szovjetunió ágazati műszaki-tudományos
központi könyvtárai

A tájékoztatási tevékenységet és szolgáltatásokat meghatározza annak a rendszernek a szervezete, amelyet szolgál. A tudomány és az ipar vezetési és irányítási változásai közvetlenül befolyásolják a műszaki könyvtárak hálózatának szerkezetét. Ezek részben a tudományos és műszaki információs rendszer alrendszerét, részben a könyvtári rendszer részét képezik.

A szovjet gazdaság egyik vezető elve az ágazati irányítás, a különböző ipari minisztériumok központi tudományos és műszaki könyvtárai pedig az ipar információs-dokumentációs szolgáltatásainak sarkkövei. Feladatuk az alárendelt műszaki könyvtárak koordinálása, módszertani és kutatási tevékenységük irányítása. Nem feladatuk az iparág számára közvetlen szolgáltatásokat adni, inkább az adott terület könyvtárai egészének szolgáltatásait kell megszervezniük. Az alapelv: egyetlen összekapcsolt könyvtári, bibliográfiai szolgáltatást nyújtani. Minden egyes könyvtár együtt dolgozik a szakma más könyvtáraival, a rendszerben nincs különálló elem.

Az első központi tudományos műszaki könyvtárat 1917-ben létesítették; ma számuk közel 40, jelentőségük márhetetlenül megnőtt. A Szovjetunió 350 millió kötetet kitevő műszaki könyvtárállományából 13 millió kötet ezekben a könyvtárakban található. Or-

szágos jelentőségű szerepet töltenek be, mint tájékoztató központok, és ennek megfelelően minőségileg változott állományuk, szolgáltatásaik. A nyomtatott anyag mellett a legkülönbözőbb, műszakilag fontos dokumentumokat gyűjtik. Megváltozott a könyvtárközi kölcsönzés szerepe is, közvetlenül kapcsolódik a bibliográfiai tájékoztatáshoz és a tényközléshez. Nagyon szoros kapcsolat alakult ki az egyes ágazati könyvtárak és a megfelelő információs központ között. Az állami tudományos-műszaki könyvtárak átvették a szakbibliográfiai és szakajánlóbibliográfiai tevékenységet és ennek megfelelően bővült a lefedezett szakok köre. A bibliográfiák célzottan egyes rétegek számára készülnek.

E könyvtárak szakhálózatai egymással, továbbá a regionális központokkal is szoros kapcsolatban állnak, így alakul ki az országos rendszer.

A további fejlődés fontos tényezője az Állami Tudományos Műszaki Könyvtár kutató és módszertani munkájának megerősödése, az egységes megoldások kimunkálása. A könyvtárnak erre megvan minden lehetősége: a nagyfokú gépesítés, kiváló szakemberei, fejlett reprográfiai szolgáltatásai. A nemzeti - sok ágazatot ellátó - könyvtár és a műszaki könyvtárak együttese minden szintnek megfelelően, ez az elkövetkező idők szempontja.

/KARATJGINA, T.F.: Central scientific and technical libraries serving different branches of the Soviet economy. = UNESCO Bulletin for Libraries, 27.k. 2.sz. 1973.márc.-ápr. p.92-97./